



Åsa Romson: Almedalstal 2011

Talare

Åsa Romson
Språkrör, Miljöpartiet

Datum

3 juli 2011

Plats

Visby, Gotland

Va' härligt att stå här, på scen i det klassiska Almedalen, se alla er, känna sommarvinden, och efter alla dessa fantastiska förband: Never Mind, Grön ungdoms språkrör, Gustav...

Miljöpartiet är först ut i Almedalen utav partierna. Jag talar här för första gången. Och som vanligt är vi gröna också första med att föra upp framtidens avgörande frågor på agendan.

Vi gröna är agendasättare i svensk politik.

Miljöpartiet har tagit på sig uppgiften att se till att politiken inte fastnar i kortsiktiga överväganden, utan att vi ibland höjer blicke och ser lite längre, även bortom nästa val.

De frågor som Miljöpartiet uppmärksammat genom åren är sådana som annars får kämpa för att komma upp på den politiska dagordningen;

klimatomställningen, fattigdomsbekämpningen, mångfald och lika rättigheter, folkhälsa, kultur, ungas rätt till bostad, levande skogar och vatten utan miljögifter

... på alla dessa områden krävs en enveten drivkraft för att frågorna ska diskuteras inte bara framför tv:n eller i föräldrargruppen utan också runt de beslutande borden.

Jag vet att många er som jobbar och engagerar er för olika intresseföreningar och organisationer brinner för många av de här frågorna och era seminarier under veckan ger en viktig signal till politiken att höja blicken.

Den fråga som vi gröna särskilt vill rikta strålkastarljuset på idag är ungas situation och gymnasieutbildning. Flera intresseorganisationer och fackförbund ser dessa frågor, som Almedalens första parti utmanar vi nu de andra partierna att också ta bollen.

Som Gustav nämnde har vi idag presenterat beräkningar kring de samhällsförluster som blir när unga människor inte kommer vidare och självständigt kan forma sin framtid och sin försörjning. Tänk dig tillbaka till din skolklass och alla olika individer som fanns där. De senaste tio åren har fyra elever i varje gymnasieklass fortfarande inte fått jobb eller gått vidare till studier vid 25 års ålder. Fyra elever i varje gymnasieklass, det är 13 000 personer i varje årskull. Det är nästan så många personer som man kan se ge sig iväg från startfältet i Vasaloppet. En vasaloppstart per år misslyckas alltså att etablera sig på arbetsmarknaden eller hitta in till högre studier. Det är alldeles för många.

Idag är ju gymnasiekompetens en viktig nyckel för att komma vidare i studier och arbetsliv. Det är en grund som i stort sett alla behöver, inte den fjäder i hatten för en minoritet det var när fyrtyotalisterna var unga. Dagens och morgondagens samhälle behöver medborgare som kan ta till sig mycket kunskap.

Miljöpartier vill att alla skulle kunna få ha det där utspringet från klassrummet innan de blir 25. Ingen ska behöva lämna tonåren utan fullgod gymnasieutbildning.

Vår lösning består av två delar För det första 1) gymnasieskolan ska förbättras att så fler kan tas sig igenom den med kompletta betyg.

2) att ge de fler chanser till de som ändå inte klarar det på första försöket

Dagens unga måste få en ärlig chans. En ärlig chans att komma igång att komma i kapp, och att komma in på arbetsmarknaden.

Tillskillnad från Jan Björklund är jag övertygad om att när man gör det så handlar det mer om att anpassa utbildningens vardag till eleverna än att pressa in elever i en utbildningsform som inte passar deras situation.

Individanpassat stöd skulle göra att fler klarar sina studier, det säger statistiken. Att använda elevens modersmål för matte eller fysikstudier ger ibland bättre kunskapsinläring. Då ska inte rigida principer om form lägga hinder. Lärarna är de som tydligast ser varje elevs behov och kan ordinera stöd. Vi föreslår att de individuella studieplanerna ges ett innehåll och används till att också anpassa stödåtgärder. Fler måste ges en ärlig chans att klara gymnasiet redan på första försöket!

De som inte klarar första försöket, och ska vi vara ärliga så vet vi nog alla som gått igenom skolåren att några av de där klasskompisarna man hade i högstadiet kom inte vidare den gången, för dessa måste det finnas fler chanser. Sverige har byggt upp mycket bra vuxenutbildning, både Kom-vux och folkhögskolorna har stor erfarenhet att slussa unga vuxna vidare till fullgoda gymnasiekunskaper. Regeringen drar ner på Kom-vux-platser – det ger inte en ärlig chans.

Miljöpartiet vill istället bygga vidare på beprövade metoder att få unga att ta gymnsieexamen, satsa på Kom-vux och folkhögskolorna, ge elever en andra chans!

Min väg till forskarstudier var alltifrån spikrak. Jag har kom-vux att tacka för kompletteringar av ämnen jag inte fått på gymnasiet och studier, kortare jobb och resor har avlöst varandra, inte alltid med en uppenbar röd tråd. De erfarenheter man samlar när man åker utomlands och jobbar och lär sig ett språk eller engagerar sig i en ideell förening lär en många viktiga saker om hur samhället fungerar och om hur man själv fungerar. Det är många gånger sådant man också behöver i arbetslivet och för att utvecklas.

I en värld där de möjliga vägarna i arbetslivet blir fler måste också vägarna och möjligheterna i utbildningssystemet vara många. Dörrarna in till utbildning måste bli fler, inte färre som med alliansregeringens politik!

Miljöpartiet föreslår redan för nästa år att det skapas 2000 ytterligare platser i Kom-vux och 3000 ytterligare platser på allmän linje inom folkhögskolorna!

För att ta det där året eller två på kom-vux eller folkhögskola måste man också diskutera de ekonomiska villkoren för dessa unga vuxna. Valet att gå från låg a-

kassa eller inkomster från tillfälliga ströjobb till att låna flera tusen varje månad för sitt uppehälle som student på kom-vux eller folkhögskola är inte självklart att ta. Regeringen har gjort en halvhjärtad insats för dessa med att tillfälligt halvera återbetalningskravet för ett antal unga som går från långtidsarbetslöshet. Vi föreslår en långsiktigt riktad reform som gör att fler unga som arbetsförmedlingen ser behöver just gymnasiestudierna får ersättning motsvarande hela studiemedlet. Då ger vi dessa unga en helt ärlig chans!

Snällheten i studiestödssystemet utgör idag ett hinder för många att få en bra utbildning. Det räcker med att man har barn att försörja eller svårigheter att arbeta extra så krävs att släktingar hjälper till. Att låta sådana problem ligga som taggtråd över vägen till utbildning är inte rimligt om målet är att hålla vägen öppen. Det är inte så vi bygger Sverige starkt i kunskapsamhället!

Kunskap är något annat än tillgång till information – bara för att en del idag har en iPad, och därmed i stort sätt omedelbar tillgång till väldigt mycket information innebär det inte att man kan ta till sig all världens information. Utbildning handlar om att lära sig hur man skaffar sig kunskap, inte bara information. Det är viktigt för att bygga självständiga individer som också kan utveckla samhället, som vågar bli entreprenörer, vågar kritisera orättvisor och bygger bättre samhällsinstitutioner.

Det känns i dessa dagar också viktigt att säga att värdet av kunskapen, för individen eller för samhället, inte enkelt kan beräknas av en specifik kurs relevans för den omedelbara arbetsmarknaden. Lika viktigt som att öppna dörrarna för fler möjligheter till kunskap är att både fria universitet för högre bildning och yrkeskurser ges plats i framtidssamhället.

Den ekonomiska krisen har påmint världen om att man inte ska fuska med resultatredovisningen. Men den visar också att framtidens samhälle ställer högre krav när det gäller att alla samhällsmedborgare ska kunna relatera till ekonomi, både sin egen privata ekonomi och förstå vad stora bostadslån betyder, men även förstå utgångspunkterna för hela nationens ekonomi. Detta för att på ett grundläggande plan delta i debatten om samhällets inriktning. Grekland

genomgår nu ett eldprov, i ekonomi, men, vilket framgått allt tydligare i rapportering också elddop i demokrati. Den Grkiska krise kräver mer än en kunnig finansminister, det handlar om folkets förståelse och deltagande. Genomgripande ekonomiska reformer behöver tydlig förankring.

Även klimat- och miljökrisen gör framtiden än mer beroende av god kunskap, men den visar också på vikten att utveckla kunskap, att släppa taget om utdaterad kunskap.

Dagens samhälle förstör inte miljön för att vi är dumma utan för att vi står på kanten av ett kunskapsskifte. Precis som när många fortfarande höll fast vid att jorden var platt, men några ändå färdades till jordens ände för att titta över kanten - så håller vi precis på att nå fram över kanten om föreställningen om oändliga naturresurser och att jorden är oförstörbar. Vi måste våga släppa taget om dessa gamla föråldrade idéer och istället se möjligheterna som öppnar sig på andra sidan av ett sådant kunskapsskifte.

En stor miljöutmaning ligger i att inte skapa nya miljöproblem när gamla ska lösas. Ett par konkreta exempel:

- Vattenkraft är en självklar del av framtidens förnybara energisystem tillsammans med sol, vind och biokraft.

Men i allt för många svenska älvar och åar vandrar inte fiskarna och lever inte den marina miljön på grund av att man inte använder moderna metoder som minimerar vattenkraftens miljöpåverkan.

-Trä är en inte bara ett förnybart material som vi använder till allt från papper till att bygga hus – det är också en råvara till de förnybara drivmedel som framtidens bilar kan köra på.

Men sveriges sista naturliga skogar hotas av avverkning eftersom många av dagens storskaliga avverkningsmetoder inte klarar att ta hänsyn till den biologiska mångfalden eller säkra skogens framtid.

Jag tror inte på att lösa ett miljöproblem genom att skapa ett annat. Vare sig det gäller vatten, eller skog.... eller kärnkraft. (APPLÅDER)

Istället menar jag att den kunskap vi idag har om komplexa samband i våra ekosystem - och sambanden mellan ekologi och ekonomi -måste användas.

Inte för att bemästra naturen - utan för att lära oss leva modernt, MED, naturens förutsättningar.

Naturens värde måste in i det ekonomiska boksluten.

Vi har inte råd att slösa med jordens kapital – lika lite som vi har råd att slösa bort en enda talang under gymnasietiden.

När jag ser hur framtiden ser ut i vårt samhälle så saknas fyra elever när resultatet ska räkans ihop. Jag vill att dom ska med.

Och när jag tittar i samhällets framtida prognoser – så saknas fortfarande viktiga insikter om naturens ändliga resurser i beräkningarna. Jag vill att dom ska med.

Vi har förutsättningarna att ge varje elev kunskapen för att klara sig i livet - och vi har kunskapen för att klara omställningen till ett hållbart samhälle.

Jag skulle vilja att vi ger ungdomarna ärligare chanser till en komplett gymnasieutbildning och jag skulle vilja att vi börjar köra en ärligare resultaträkning, för att öka tempot för ett hållbart samhälle.

Lika viktigt som att varje elev ges kunskap är att varje vuxen använder sig av den kunskapen vi redan har.

Tack för att ni lyssnade!

Taggar

2010-tal, 2011, Almedalen, Kvinna, Miljöpartiet, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/asa-romson-almedalstal-2011>